

Daniel Kitabı - Əlli İkinci Nömrə

Peyğəmbərlik Tapmacasının Aşkarlanması: Danielin Görümü və Padşahlıqların Yüksəlişi

Jeff Pippenger

2024-01-16

Son məqalədə qeyd etdik ki, Cəbrayıl 1844-cü ilin tarixini iki şahid əsasında təsdiqləmək üçün “son qəzəb”in nəticəsini təqdim etmişdir. Miller Levililər iyirmi altıda Yəhuda padşahlığına qarşı icra olunmuş “yeddi dəfə”ni anlayırdı, lakin o, heç vaxt “yeddi dəfə” hökmünün İsrailin həm şimal, həm də cənub padşahlıqları üzərindəki məqsədini və əlaqəsini gördüyü bir nöqtəyə çatmamışdı. Onun on doqquzuncu ayədəki “son qəzəb” fərqlərini nə vaxtsa dərk edib-etmədiyini şübhəlidir, baxmayaraq ki, şübhəsiz, ümumi mənada “qəzəb”in “yeddi dəfə” olduğunu anlayırdı. Birinci və son qəzəbə dair işıq 1856-cı ildə Palmoni tərəfindən açıldı, lakin 1863-cü ildə rədd edildi. Bununla belə, Millerin “yeddi dəfə”yə dair xəbəri doğru idi, hərçənd məhdud idi.

Miller Daniel səkkizinci fəslin on birinci ayəsində bütperəst Romanın kiçik buynuzunun bütperəstliyi yüksəldib ucaltıldığını tanımadı, çünki Miller üçün “götürüb aparmaq” Daniel kitabında işlədildiyi üç halın hər birində sadəcə aradan qaldırmaq demək idi. Bununla belə, onun xəbəri məhdud olsa da, yenə də doğru idi.

Millerçilər on birinci ayədəki “müqəddəs məkan”ın Roma şəhərindəki bütperəst məbəd (Panteon) olduğunu həqiqətən də tanıyırdılar, lakin onların xəbəri ıvrit dilinə əsaslanmırdı. Millerin xəbəri peyğəmbərlik zamanına yönəlmişdi. Onların xəbərinin möhürünün açıldığı tarixi şərait onların Amerika Birləşmiş Ştatlarını Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı padşahlığı kimi görmələrinə mane oldu, lakin bundan da artıq, papalığı Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin beşinci padşahlığı kimi görmələrinə mane oldu.

Yaşadıqları tarixin məcburiyyəti ilə onlar peyğəmbərlikləri Məsihin tezliklə gözlənilən dönüşünə uyğun olaraq tətbiq etdilər və məyus oldular, lakin onların ismarıcı doğru idi. Cəbrayıl on beşinci ayədən iyirmi yeddinci ayəyədək iki görüntünün izahını verdikdə, Millerin anlayışı onun doqquzuncu ayədən on ikinci ayəyədək kiçik buynuzun cinsiyyət üzrə dalğalanmasında təmsil olunan səltənətlərə dair daha geniş vəhyi qavramasına mane oldu. Millerçilər Cəbrayılın izahında Romanı yalnız dördüncü və son yer üzündəki səltənət kimi görürlər.

Və belə oldu: mən, bəli mən Danyal, görüntünü görəndən və onun mənasını anlamağa çalışandan sonra, bax, qarşımda insan surətinə bənzər biri dayandı. Və Ulayın iki sahili arasından bir insan səsi eşitdim; o səsləyib dedi: «Cəbrayıl, bu adama görüntünü anlat». Beləcə o, mənim durduğum yerə yaxınlaşdı; və o yaxınlaşanda qorxdum və üzüm üstə yerə qapandım. Lakin o mənə dedi: «Anla, ey bəşər oğlu; çünki görüntü axır zaman üçündür». O mənimlə danışarkən üzüm yerə doğru dərin yuxuya getdim; amma o mənə toxundu və məni ayağa qaldırdı. Və dedi: «Bax, qəzəbin son vaxtında nə olacağını sənə bildirəcəyəm; çünki son təyin olunmuş vaxtda olacaq. Gördüyün iki buynuzlu qoç Midiya və Fars padşahlarıdır. Tüklü təkə isə Yunan padşahıdır; onun gözləri arasındakı böyük buynuz birinci padşahdır. O qırıldıqdan

sonra onun yerinə dördünün çıxması bunu bildirir ki, həmin millətdən dörd padşahlıq çıxacaq, lakin onun qüdrəti ilə deyil. Onların padşahlığının son dövründə, günahkarlar azgınlığın ölçüsünü doldurduqları zaman, sərt çöhrəli və qaranlıq müəmmaları anlayan bir padşah meydana çıxacaq. Onun qüdrəti böyük olacaq, amma öz qüdrəti ilə deyil; heyrətamiz dərəcədə viran edəcək, uğur qazanacaq və istədiyini edəcək; qüdrətliləri və müqəddəs xalqı məhv edəcək. Öz hiyləgərliyi ilə aldatmanı öz əlində uğurlu edəcək; ürəyində özünü ucaldacaq və arxayınlıq içində çoxlarını məhv edəcək; ağalar Ağasına qarşı da qalxacaq, amma insan əli olmadan qırılacaq. Axşam və səhər barədə deyilmiş görüntü həqiqətdir; buna görə də görüntünü möhürlə, çünki bu, çox günlər üçündür». Mən Danyal taqətdən düşdüm və bir neçə gün xəstə oldum; sonra qalxıb padşahın işini gördüm. Mən görüntüdən heyrətə düşmüşdüm, amma onu anlayan yox idi. Danyal 8:15–27.

Daniel Ulai çayı ilə bağlı görüntünü almış olsa da (bu görüntü indi yerinə yetmə prosesindədir), Babil tarixində birinci padşahlıq görüntüdən kənarda qoyulmuşdur. O, ikinci və yeddinci fəsillərdə qızıl baş və şir kimi daxil edilmişdi, lakin səkkizinci fəsildə Babilin götürülüb sonra bərpa olunması ilə bağlı peyğəmbərlik xüsusiyyəti vurğulanmışdır. Navuxodonosor “yeddi zaman” ərzində insanlar arasından qovulduqda papalığın ölümcül yarasını əvvəlcədən təcəssüm etdirmişdi; beləliklə, Surun fahişəsinin unudulduğu simvolik yetmiş ili təcəssüm etdirirdi. Danielin səkkizinci fəslində Babil Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin padşahlıqları arasından unudulur və görüntü Midiyalılar və Farslarla (qoç) başlayır; bunun ardınca isə Yunanıstan (təkə) gəlir.

Böyük İsgəndərin padşahlığı, yeddinci fəsildə dörd qanadı və dörd başı olan bəbir vasitəsilə də təsvir olunduğu kimi, İsgəndərdən daha az qüdrətli olan dörd padşahlığa parçalandı. Dörd rəqəmi şimal, şərq, cənub və qərb ilə təmsil olunduğu kimi, bütün dünyanı ifadə edir. Səkkizinci fəslin səkkizinci ayəsində göylərin dörd küləyinə doğru dörd məşhur buynuz qalxdı. Yeddinci fəsildə Yunanıstanın dörd qanadı səkkizinci fəslin dörd küləyi ilə uyğunluq təşkil edir, Yunanıstanın dörd başı isə dörd məşhur buynuzla uyğun gəlir. Dörd baş və dörd məşhur buynuz İsgəndərin ilkin padşahlığının parçalandığı dörd padşahlığı təmsil edir, dörd qanad və dörd külək isə bölünmənin dörd istiqamətini təmsil edir. Məsələnin bu məqamının fərqlərini görmək vacibdir, çünki bu, Millerçilərin Romanın dördüncü padşahlığı barədə protestantların ənənəvi anlayışına qarşı irəli sürdükləri bir dəlili təmsil edir.

Habaququn lövhələrində, 1843 və 1850-ci il pioner cədvəlləri ilə təmsil olunan şəkildə, peyğəmbərlik tətbiqini göstərməyən yalnız bir təsvir vardır və bu, dörd baş ilə görkəmli olanlar, həmçinin dörd qanad ilə küləklər arasındakı fərqlə bağlıdır. Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyində dördüncü padşahlıq kimi Romanın həqiqətini qaranlıqlaşdırmaq cəhdində Şeytan dörd baş və görkəmli olanların, həmçinin dörd qanad və küləklərin həqiqi və ya yanlış mənası ilə bağlı bir dəlil ortaya atdı. Şeytan bunu ona görə etdi ki, Daniel kitabı görməni təsbit edən bir ayrı-ayrı simvolun Daniel kitabında mövcud olduğunu aydın şəkildə müəyyən edir. Həmin simvolu təsbit edən dəlilin bir hissəsi dörd baş və görkəmli olanlarda, həmçinin dörd qanad və küləklərdədir. Protestantlar bu dəlilin şeytani bir baxışını müdafiə etdilər və bu dəlil Millerçi tarix üçün o qədər əhəmiyyətli idi ki, onlar həmin dəlilə cədvəldə istinad etdilər. Daniel kitabında “chazon” görməsini təsbit edən qüvvə “sənin xalqının qarətçiləri” kimi müəyyən edilir və Protestantlar həmin qüvvəni Antiochus Epiphanes adlı Suriya padşahlarının uzun bir silsiləsindən biri kimi müəyyən etdilər, Miller isə

onları Roma kimi müəyyən etdi.

Və o zamanlarda çoxları cənub padşahına qarşı ayağa qalxacaq; həmçinin sənin xalqının talançıları görüntünü təsdiq etmək üçün özlərini ucaldacaqlar; lakin yıxılacaqlar. Daniel 11:14.

Antiox, İsgəndərin padşahlığının parçalanaraq bölündüyü dörd padşahlıqdan birindən törəyən padşahlar silsiləsindəki padşahlardan biri idi. Daniel səkkizin doqquzuncu ayəsindəki kiçik buynuz İsgəndərin padşahlığından sonra meydana çıxmışdı və doqquzuncu ayə deyir ki, onlardan birindən həmin kiçik buynuz çıxdı.

Onlardan birindən cənuba, şərqə və gözəl ölkəyə doğru son dərəcə böyüyən kiçik bir buynuz çıxdı. Daniel 8:9.

Romanın görüntünü bərqərar edib-etməməsi, yaxud zəif və olduqca əhəmiyyətsiz bir Suriya padşahının görüntünü bərqərar edib-etməməsi barədə mübahisə, kiçik buynuz gücünün dörd buynuzdan birindənmi, yoxsa dörd küləkdən birindənmi çıxdığı barədə mübahisəni də özündə ehtiva edir. Bu, ciddi bir mübahisə deyildir, çünki tarix və peyğəmbərlik açıq şəkildə göstərir ki, Roma Yunan imperiyasının bir törəməsi deyildi, əksinə, Roma yeni bir qüvvə idi. Əgər Roma dördüncü padşahlıq idisə, onda doqquzuncu ayədəki “onlardan biri” dörd küləkdən və ya qanaddan biri olmalıdır. Əgər bu, Antiox Epifanes idisə, o, Suriya buynuzundan çıxmışdı.

Millerçilər müəyyən etdilər ki, “sənin xalqının soyğunçuları” kimi təsvir olunan qüvvə Məsihə qarşı qalxacaqdı.

Öz siyasəti ilə hiyləni də öz əlində çiçəkləndirəcək; ürəyində özünü ucaldacaq və sülh vasitəsilə çoxlarını məhv edəcək; o, həmçinin bəylər Bəyinə qarşı qalxacaq; lakin əlsiz qırılacaq. Daniel 8:25.

“Şahzadələr Şahzadəsi” Məsihdir və Antiox Epifanes Məsihin doğulmasından xeyli əvvəl yaşamışdı; buna görə də Millerçilər bu həqiqəti 1843-cü il cədvəlində qeyd etmişdilər. Cədvəldə onlar 164 tarixini də daxil etmişdilər; halbuki bu, əslində Müqəddəs Kitabda heç bir istinada malik deyildir və sadəcə olaraq, dördüncü padşahlıq barədə Miller ilə Protestant ilahiyatçıları arasındakı mübahisənin əhəmiyyətini göstərən bir qeyddir. Cədvəldə “164” ilinin yanında onlar belə yazmışdılar: “Antiox Epifanesin ölümü; aydındır ki, o, Şahzadələr Şahzadəsinə qarşı qalxmamışdı, çünki Şahzadələr Şahzadəsi doğulmazdan 164 il əvvəl ölmüşdü.”

Bu gün Adventizm, dönük Protestantlıq kimi, “sənin xalqının soyğunçuları”nın Antiox Epifan olduğunu öyrədir; halbuki ilham belə qeydə almışdır ki, “1843 cədvəli Rəbbin əli ilə yönəldilmişdi və dəyişdirilməməlidir.” Millerçilər sərt simalı padşahın Romanın olduğunu bilirdilər; buna görə də onlar “xazon” görüntüsünü təsbit etmək qabiliyyətini sarsıdan şeytani təlimdən sarsılmadılar. Müqəddəs Kitab aydındır ki, əgər görüntü yoxdursa, xalq məhv olar.

Vəhy olmayan yerdə xalq həlak olur; amma qanunu saxlayan nə bəxtiyardır. Süleymanın Məsəlləri 29:18.

Süleymanın ayədə müəyyən etdiyi görüntü “xazon” görüntüsüdür; Daniel səkkizin on üçüncü ayəsində isə bu, bütprəstliyin və papalığın məbədi və ordunu tapdaladığını müəyyən edən

görüntüdür. Millerçilər üçün həmin iki viranəedici qüvvə Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin dördüncü padşahlığını təmsil edirdi və Romanın dördüncü padşahlığını (sənin xalqının soyğunçularını) tanımadan onlar bu görüntünü təsbit edə bilməzdilər. Daniel on birin on dördüncü ayəsindəki “sənin xalqının soyğunçuları” cənub padşahına qarşı qalxmalı, özlərini ucaltmalı, görüntünü təsbit etməli və süqut etməli idilər. Roma bu xüsusiyyətlərin hər birini yerinə yetirdi.

Yeddinci fəsildə dördüncü səltənət özündən əvvəlki səltənətlərdən “fərqli” olduğu xüsusi olaraq göstərilir.

Bundan sonra gecə görüntülərində baxdım və budur, dördüncü bir vəhşi heyvan vardı: qorxunc, dəhşətli və son dərəcə qüvvətli; onun böyük dəmir dişləri vardı: o, udur, parça-parça edir və qalanını ayaqları ilə tapdalayırdı; o, ondan əvvəlki bütün vəhşi heyvanlardan fərqli idi; və onun on buynuzu vardı... Sonra mən bütün başqalarından fərqli olan, son dərəcə qorxunc dördüncü vəhşi heyvan haqqında həqiqəti bilmək istədim; onun dişləri dəmirdən, caynaqları bürüncdən idi; o, udur, parça-parça edir və qalanını ayaqları ilə tapdalayırdı; Həm də onun başındakı on buynuz haqqında, və sonradan çıxan o birisi haqqında, onun qarşısında üçü yıxılan; məhz gözləri olan və çox böyük şeylər danışan ağzı olan, görünüşü yoldaşlarından daha əzəmətli olan o buynuz haqqında. Daniel 7:7, 19, 20.

Daniel yeddinin dördüncü padşahlığı, ondan əvvəl gəlmiş padşahlıqlardan “fərqli” olduğu iki dəfə müəyyən edildi. Əgər doqquzuncu ayədəki “kiçik buynuz” sadəcə Suriya buynuzunun (Antiox Epifanesin) davamı olsaydı, o fərqli olmazdı. Yeddinci fəsildə Romadan əvvəl gələn vəhşilər aslan, ayı və bəbir idi; bunların hamısı təbiətdə həqiqətən mövcud olan heyvanlardır. Lakin dəmir dişli və mis caynaqlı dördüncü vəhşiyə gəldikdə, Daniel udub-yaxalayan o dəhşətli vəhşini təmsil edən təbiətdə heç bir heyvan tanımırdı. O, fərqli idi. Doqquzuncu ayədəki “kiçik buynuz” buynuzlardan və ya görkəmli olanlardan birindən deyil, dörd külək və qanadlarla təmsil olunan sahələrdən birindən çıxdı.

Daniel səkkizinci fəsildə bəyan edir ki, “onların padşahlığının axır çağında, asilər öz ölçüsünü doldurduqda, sərt simalı və qaranlıq kəlamları anlayan bir padşah qalxacaq.” “Onların padşahlığının axır çağında” (dörd padşahlığa parçalanmış Yunanıstanın), “asilər öz ölçüsünü doldurduqda” olan zamanda yeni bir padşah qalxacaqdı.

“Fəaliyyət səhnəsinə çıxmış hər bir millətə yer üzündə öz yerini tutmağa icazə verilmişdir ki, Müşahidəçinin və Müqəddəs Olanın məqsədlərini yerinə yetirib-yetirməyəcəyi müəyyən olunsun. Peyğəmbərlik dünyanın böyük imperiyalarının—Babilin, Midiya-Farsın, Yunanıstanın və Romanın—yüksəlişini və inkişafını izləmişdir. Bunların hər biri ilə, daha az qüdrətli millətlərdə olduğu kimi, tarix özünü təkrarlamışdır. Hər birinin sınaq dövrü olmuşdur; hər biri uğursuzluğa düşər olmuş, şöhrəti solmuş, qüdrəti isə yox olub getmişdir.” Prophets and Kings, 535.

Yunanıstan padşahlığının sonunda (“axır zamanda”), onların sınaq müddətinin kasası dolduqda (“təqsirkarlar həddini tamamladıqda”), “siması sərt olan” bir “padşah” qalxacaqdı. O padşah “qaranlıq kəlamları” anlayacaqdı, çünki o, yəhudilərin ibrani dilindən və əvvəlki padşahlığın yunan dilindən tamamilə fərqli bir dildə danışacaqdı; çünki o, latınca danışacaqdı. Həmin

padşahlıq Musa tərəfindən miladdan sonra 66-dan 70-ci illərə qədər davam edən mühasirəni gətirəcək millət kimi müəyyən edilmişdi; həmin mühasirə zamanı, digər şeylərlə yanaşı, aclıq o qədər dəhşətli idi ki, yəhudilər sağ qalmaq üçün öz övladlarını yeyirdilər.

Çünki Allahın Rəbbi olan Rəbbə hər şeyin bolluğu içində sevinc və ürək şadlığı ilə xidmət etmədin; buna görə də Rəbbin sənə üstünə göndərəcəyi düşmənlərinə aclıq içində, susuzluq içində, çıpaqlıq içində və hər şeydən məhrumluq içində xidmət edəcəksən; və o, səni məhv edənədək boynuna dəmir boyunduruq qoyacaq. Rəbb uzaqdan, yerin ucundan, qartalın uçduğu sürətlə sənə üstünə bir millət gətirəcək; elə bir millət ki, onun dilini anlamayacaqsan; sərt simalı bir millət ki, nə qocaya hörmət edəcək, nə də gəncə lütf göstərəcək. O, sən məhv edilənədək mal-qaranın bəhrəsini və torpağının məhsulunu yeyəcək; o, sən məhv edilənədək sənə nə taxıl, nə şərab, nə yağ, nə inəklərinin artımını, nə də qoyun sürülərinin çoxalmasını qoyacaq. O, bütün qapıların önündə səni mühasirəyə alacaq, ta ki bütün ölkəndə bel bağladığın uca və möhkəm divarların yıxılsın; və Allahın Rəbbi olan Rəbbin sənə verdiyi bütün ölkəndə, bütün qapılarının önündə səni mühasirəyə alacaq. Düşmənlərinin səni sıxıntıya salacağı mühasirə və darlıq içində, Allahın Rəbbi olan Rəbbin sənə verdiyi öz oğullarının və qızlarının ətinə, öz bədəninin bəhrəsini yeyəcəksən. Qanunun Təkrarı 28:47–53.

Danielin ikinci fəslində dördüncü səltənət “dəmir” ilə təmsil olunurdu, və Musa yəhudilərin boynuna “dəmir boyunduruq” qoyacaq bir “millət”i müəyyən etmişdi. Bu “millət” yəhudiləri “məhv edəcəkdi” və qartal kimi sürətli olacaqdı; qartal isə Romanın rəmzidir. Bu, “dilini anlamayacağın” bir “millət” olacaqdı, çünki onun dili yəhudilər üçün “qaranlıq kəlamlar” olacaqdı. Danielin səkkizinci fəslində “zalım çöhrəli padşah” kimi təsvir edildiyi kimi, bu, “zalım çöhrəli bir millət” olacaqdı. Və Yerusəlimin “mühasirəsi” zamanı yəhudilər öz “oğullarını və qızlarını” yedilər.

Miller bütperəst Romanı Musanın qabaqcadan xəbər verdiyi qüvvə, Danielin ikinci fəslindəki dördüncü “dəmir” padşahlıq və ibrancə və ya yunanca deyil, latınca danışan “millət” kimi tanıyırdı. Miller Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyində dördüncü və beşinci padşahlıq arasında heç bir fərq qoymurdu, çünki onun üçün onların hər ikisi sadəcə Roma idi. Buna görə də bütperəst Roma iyirmi üçüncü ayədə ortaya çıxdıqdan sonra, o, iyirmi dördüncü ayədə göstərilən fərqi görə bilmədi. Görümdə kiçik buynuz doqquzuncu ayədən on ikinci ayəyədək kişi cinsindən qadın cinsinə, sonra yenidən kişi cinsinə və qadın cinsinə keçid etmişdi və iyirmi üçüncü ayə bütperəst Romanın peyğəmbərlik xüsusiyyətlərini müəyyən edir, Cəbrayılın iyirmi dördüncü ayədəki təfsiri isə qadın cinsində Romaya keçir. İyirmi dördüncü ayədəki qüvvə “böyük qüdrətə” malik olacaqdı, “lakin öz qüdrəti ilə deyil; və o, heyvətəməz şəkildə məhv edəcək, uğur qazanacaq, fəaliyyət göstərəcək, və qüdrətliləri və müqəddəs xalqı məhv edəcək.”

Papal Roma bütperəst Romanın hərbi qüdrətinə sahib olmalı idi və 538-ci ildən 1798-ci ilədək, min iki yüz altmış il ərzində Allahın xalqını məhv edəcəkdi. O, “heyvətəməz” surətdə məhv edəcəkdi, çünki o, bütün dünyanın “heyranlıqla ardınca getdiyi” və 1798-ci ildə tamamlanması “müəyyən edilmiş” olan ilk qəzəb sona çatana qədər “fəaliyyət göstərən müvəffəq olacaq” olan heyvandır.

Sonra iyirmi beşinci ayədə Cəbrail, Daniel üçün izah etməkdə olduğu ayələrdə müəyyən etdiyi tərəddüdlü keçidi izləyir və yenidən bütperəst Romaya müraciət edir; o Roma ki, tarixçilərin

hamısının şahidlik etdiyi kimi, fərqli bir növ “siyasət” vasitəsilə öz imperiyasını bir araya gətirdi. Bütpərəst Romanın “hiyləsi” xalqları böyüməkdə olan imperiyasına qoşulmağa sövq etmək idi və o, imperiyanı qurmaq üçün sülh və firavanlıq vədindən istifadə edirdi; bu isə sadəcə hərbi qüdrətlə formalaşdırılmış əvvəlki imperiyalardan fərqli idi. Bütpərəst Roma həmçinin “şahzadələrin Şahzadəsinə qarşı ayağa qalxmalı idi”; necə ki, Məsihi Kalvari çarmıxına qoyduğu zaman bunu etdi.

Sonra Cəbrayıl, Daniel üçün şərh etdiyi iki görüntüyə müraciət edərək, zahiri görünüşə dair “march” görüntüsünün (iki min üç yüz günün) doğru olduğunu və müqəddəs məkanın və ordunun bütpərəst Roma və papalığ Romanı tərəfindən tapdalanmasına dair “chazon” görüntüsünün “bağlanmalı (möhürlənməli)” olduğunu, “çox günlər üçün” (1798-ci ildə sonun vaxtınadək) bildirir.

Sonra Daniel bir müddət xəstə oldu və daha sonra yenidən işinə qayıtdı, lakin o, hələ də Cəbrailin ona başa salmaq əmri aldığı “march” görüntüsünü anlamırdı. Buna görə də Cəbrail doqquzuncu fəsildə geri qayıdacaq ki, Danielə “march” görüntüsünü anlatmaq işini başa çatdırsın.

Daniel kitabının doqquzuncu fəslində Daniel peyğəmbərlik Kəlamını araşdırırdı və Musanın və Yeremyanın yazıları vasitəsilə anlayış əldə etdi. Yeremya onun içində olduğu əsarətin yetmiş il davam edəcəyini bildirmişdi.

Və bütün bu torpaq viranəlik və heyrət obyektinə olacaq; bu millətlər isə Babil padşahına yetmiş il qulluq edəcəklər. Və elə olacaq ki, yetmiş il tamam olanda, onların təqsiri üzündən Babil padşahını və o milləti, — Rəbb belə deyir, — həmçinin Xaldeylilərin torpağını cəzalandıracağam və oranı əbədi viranəliklərə çevirəcəyəm. Yeremya 25:11, 12.

Musaya görə, düşmən ölkəsindəki əsarət torpağın öz şənətlərindən zövq alacağı bir vaxta müvafiq olacaqdı.

Mən ölkəni viran qoyacağam; orada yaşayan düşmənləriniz buna heyrət edəcəklər. Sizi bütpərəst xalqlar arasına səpələyəcəyəm və ardınızca qılınc çəkəcəyəm; ölkəniz viran qalacaq, şəhərləriniz isə xarabalığa dönəcək. O zaman ölkə viran qaldığı bütün müddət boyunca, siz düşmənlərinizin ölkəsində olarkən, öz şənətlərindən zövq alacaq; bəli, o zaman ölkə rahatlıq tapacaq və öz şənətlərindən zövq alacaq. Nə qədər ki, viran qalacaq, rahatlıq tapacaq; çünki siz onun üzərində yaşadığınız zaman o, sizin şənətlərinizdə rahatlıq tapmamışdı. Levililər 26:32–35.

Daniel Allahın peyğəmbərlik Kəlamından, iki şahidin təsdiqi ilə, belə başa düşmüşdü ki, Onun xalqı düşmən ölkəsinə səpələnmişdi və bu müddət ərzində torpaq öz şənətlərini keçirəcəkdi. O, Salmələrin müəllifinin Yeremyanın yetmiş ili barədə başa düşdüyünü başa düşmüşdü.

Qılıncdan xilas olmuş olanları o, Babilə apardı; onlar Fars padşahlığının hakimiyyəti başlayana qədər ona və onun oğullarına qulluqçu oldular. Bu, Yeremyanın dili ilə Rəbbin söylədiyi söz yerinə yetsin deyə idi; ölkə öz şənətlərindən zövq alana qədər; çünki viran qaldığı bütün müddət ərzində o, şənəti saxladı ki, yetmiş il tamam olsun. İndi Fars padşahı Kirin birinci ilində, Yeremyanın dili ilə söylənmiş Rəbbin sözü yerinə yetsin deyə, Rəbb Fars padşahı Kirin

ruhunu oyatdı; o da bütün padşahlığı boyunca car çəkdirib bunu yazılı şəkildə də elan edərək dedi: “Fars padşahı Kir belə deyir: Göylərin Allahı Rəbb yer üzünün bütün padşahlıqlarını mənə vermişdir; O mənə tapşırılmışdır ki, Yəhudada olan Yerusəlimdə Ona bir ev tikim. Onun bütün xalqı arasından sizdən kim var? Qoy Allahı Rəbb onunla olsun və qoy o yuxarı qalxsın.” 2 Salmələr 36:20–23.

Daniel başa düşürdü ki, ölkə öz şənbələrindən zövq alarkən düşmən torpağında baş verən Yeremyanın yetmiş illik pərakəndəliyi Levililər iyirmi altıncı fəsildəki “yeddi dəfə” lənətinə əsaslanırdı; və o, bu anlayışa itaət edərək, nəhayət öz pərakəndə vəziyyətlərinə ayılanlar üçün orada verilmiş əmr olunmuş çarəni yerinə yetirdi.

Aranızda sağ qalanların isə düşmənlərinin torpaqlarında ürəklərinə qorxaqlıq salacağam; titrəyən bir yarpağın səsi onları qovacaq; qılıncdan qaçırmış kimi qaçacaqlar; onları qovan olmasa da yıxılacaqlar. Heç kəs onları qovmadığı halda, qılıncın önündəymiş kimi bir-birinin üstünə yıxılacaqlar; düşmənlərinizin qarşısında durmağa qüdrətiniz olmayacaq. Millətlər arasında həlak olacaqsınız, düşmənlərinizin torpağı sizi udub aparacaq. Aranızda qalanlar isə düşmənlərinizin torpaqlarında öz təqsirləri ucbatından saralıb solacaqlar; atalarının təqsirləri ucbatından da onlarla birlikdə saralıb solacaqlar. Əgər onlar öz təqsirlərini, atalarının təqsirlərini, Mənə qarşı etdikləri xəyanəti və Mənə qarşı inadla yeridiklərini etiraf etsələr; Mənim də onlara qarşı inadla yeridiyimi və onları düşmənlərinin torpağına gətirdiyimi etiraf etsələr; əgər o zaman onların sünnətsiz ürəkləri təvazökar olub öz təqsirlərinin cəzasını qəbul etsələr: O zaman Yaqubla bağladığım əhdimi xatırlayacağam, İshaqla bağladığım əhdimi də, İbrahimlə bağladığım əhdimi də xatırlayacağam; torpağı da xatırlayacağam. Torpaq da onlardan məhrum qalacaq və onlarsız viran qaldığı müddətdə öz şənbələrindən zövq alacaq; onlar isə öz təqsirlərinin cəzasını qəbul edəcəklər; çünki, bəli, çünki hökmlərimə nifrət etdilər və canları qaydalarımın iyrəndi. Yenə də bütün bunlara baxmayaraq, düşmənlərinin torpağında olduqları zaman onları rədd etməyəcəyəm, onlardan iyrənməyəcəyəm ki, onları tamamilə məhv edim və onlarla olan əhdimi pozum; çünki Mən onların Allahı Rəbbəm. Lakin onların xatirinə, millətlərin gözü önündə onları Misir torpağından çıxartdığım ataları ilə bağladığım əhdi xatırlayacağam ki, onların Allahı olum: Mən Rəbbəm. Bunlar Rəbbin Musa vasitəsilə Sina dağında Özü ilə İsrail övladları arasında qoyduğu qaydalar, hökmlər və qanunlardır. Levililər 26:36–46.

Doqquzuncu fəsildə Danielin duası düşmənin torpağında səpələnmiş halda olanlar üçün verilmiş məsləhətin hər bir ünsürünə müraciət edir. Həmin dua onun ikinci fəsildəki duası ilə uyğunlaşdırılmalıdır, çünki birlikdə onlar Vəhy kitabının on birinci fəslində böyük o şəhərin — Sodom və Misirin — küçələrində ölü qalmış, özlərinin də səpələnmiş olduqlarını anlayanların duasını təmsil edirlər. Daniel duasını yekunlaşdırdıqda, Cəbrayıl “mareh” görüntüsünü izah etmək işini tamamlamaq üçün yenidən qayıdır; necə ki, Müqəddəs Ruh da bunu Vəhy kitabının on birinci fəslinin iki şahidi üçün həyata keçirməyi niyyət edir.

Mən danışarkən, dua edərkən, öz günahımı və xalqım İsrailin günahını etiraf edərkən və Allahımın müqəddəs dağı üçün yalvarışımı Rəbb Allahımın hüsuruna təqdim edərkən; bəli, mən dua edib danışarkən, başlanğıcdakı görüntüdə gördüyüm həmin Cəbrayıl sürətlə uçaraq mənə yaxınlaşdı və axşam təqdiməsinin vaxtında mənə toxundu. O, məni məlumatlandırdı,

mənimlə danışdı və dedi: «Ey Daniel, indi sənə hikmət və anlayış vermək üçün gəldim». Daniel 9:20–22.

Bu araşdırmanı növbəti məqalədə davam etdirəcəyik.

“Babilin süqutundan az əvvəl, Daniel bu peyğəmbərliklər üzərində düşünərkən və zamanları anlamaq üçün Allahı axtararkən, ona padşahlıqların yüksəlişi və süqutu ilə bağlı bir sıra görüntülər verildi. Daniel kitabının yeddinci fəslində qeyd olunduğu kimi, birinci görüntü ilə birlikdə bir təfsir də verildi; lakin hər şey peyğəmbərə aydın edilmədi. O, həmin vaxtkı təcrübəsi barədə belə yazmışdı: «Fikirlərim məni çox narahat etdi və çöhrəm dəyişdi; amma bu işi ürəyimdə saxladım». Daniel 7:28.”

“Başqa bir vəhy vasitəsilə gələcək hadisələr üzərinə daha artıq işıq salındı; və məhz bu vəhyin sonunda Daniel «bir müqəddəsini danışdığını eşitdi; danışan həmin müqəddəsə başqa bir müqəddəs dedi: Bu vəhy nə vaxta qədər davam edəcək?» Daniel 8:13. Verilən cavab — «İki min üç yüz axşama-səhərə qədər; sonra müqəddəs məkan təmizlənəcəkdir» (14-cü ayə) — onu dərin çaşqınlıq içində qoydu. O, vəhyin mənasını ciddi-cəhdlə axtardı. O, Yeremya vasitəsilə əvvəlcədən xəbər verilmiş yetmiş illik əsarətlə, vəhydə səmavi ziyarətçinin Allahın müqəddəs məkanının təmizlənməsinə qədər keçəcəyini bəyan etdiyi iki min üç yüz il arasındakı əlaqəni anlaya bilmirdi. Mələk Cəbrail ona qismən bir izah verdi; lakin peyğəmbər «Vəhy ... çox günlər üçündür» sözlərini eşidəndə huşunu itirdi. O, öz yaşadıqlarını belə qeyd edir: «Mən, Daniel, taqətdən düşdüm», «və bir neçə gün xəstə qaldım; sonra qalxıb padşahın işini gördüm; və vəhyə heyran etdim, lakin onu anlayın olmadı». 26, 27-ci ayələr.”

Hələ də İsrail naminə yük daşıyan Daniel Yeremyanın peyğəmbərliklərini yenidən araşdırdı. Onlar çox aydın idi—o qədər aydın idi ki, kitablarda yazılmış bu şahidliklərdən o, “Rəbbin sözünün Yeremya peyğəmbərə gəldiyi, Yerusəlimin viranəliklərində yetmiş ili tamamlayacağı barədə olan illərin sayını” anladı. Daniel 9:2.

“Peyğəmbərlik kəlamının möhkəm əsası üzərində qurulmuş imanla, Daniel bu vədlərin tezliklə yerinə yetməsi üçün Rəbbə yalvardı. O, Allahın izzətinin qorunub saxlanması üçün yalvarırdı. Öz duasında o, ilahi məqsəddən geri qalanlarla özünü tamamilə eyniləşdirdi, onların günahlarını öz günahları kimi etiraf etdi.” Prophets and Kings, 553, 554.